

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976

BRNO 1978

Archäologische Funde aus Letovice /Bez. Blansko/. Beim Enttiefen einer Schlammfanggrube für das vereinigte Heizhaus des VEB Letostroj in Letovice am nördlichen Stadtrand im Raume zwischen dem Bahnhof und der Tankstelle barg man aus einer Tiefe von 4 m zwei Holzbruchstücke, nach der Zuspitzung des einen handelt es sich vielleicht um Piloten, einen zerbrochenen Mahlstein aus einer Rotationshandmühle und einen S-förmigen Schläfenring. Sofern der S-förmige Schläfenring mit den übrigen Gegenständen einen Komplex bildet, was leider nicht verlässlich zu beweisen ist, könnte man den gesamten Fundkomplex in das Ende des 12. bis in die 1. Hälfte des 13. Jahrhunderts datieren.

SLOVANSKÁ MOHYLA V HUSTOPEČÍCH NAD BEČVOU

/okr. Přerov /

Vít Dohnal, Vlastivědný ústav Olomouc

/Tab. 17 /

Jihovýchodně od obce Hustopeče nad Bečvou je v polích nápadná vyvýšenina, kterou je ze státní silnice Hranice - Val. Meziříčí už zdaleka vidět jakožto malý pahrbek porostlý starými lipami. Vyvýšenina se nachází asi 50 m severně od silničního tělesa; v půdorysu je přibližně oválná s delší osou /zhruba ve směru S-J / 34 m a s kratší osou 25 m dlouhou. Vrchol vyvýšeniny je nad okolím převýšený asi o 2 m. Vyvýšenina vznikla uměle, jak je na první pohled zřejmé, neboť v širším okolí je terén zcela rovný. Hlinitý povrch vyvýšeniny je pokrytý dřevem, pod nímž tu a tam se rýsuje ojedinelý kámen. S výjimkou staršího mělkého výkopu /120 x 80 x 25 cm / na jižní straně násypu se objekt zdá nepoškozený.

Vyvýšenina se nachází v místě, kde odedávna býval jeden z největších rybníků na Hustopečsku /1 /, nad jehož hladinu násyp vyčníval a tvořil jakýsi ostrůvek. K ostrůvku nazývanému "Ostrůvek lásky" se vztahuje vyprávění o vodní žínce /2 / a podle lidové tradice tam také měli být "pochovaní vojáci" /3 /. Násyp uprostřed vysušeného rybníka je nepochybně tedy velmi starého původu a jeho existenci bude asi sotva možno vysvětlit funkčním vztahem k rybníku. Spíše se zdá, že půjde o dosud nepovšimnutou velikou mohylu, jejíž vrchol, kdysi podivuhodně vyčnívající z vody a z praktického hlediska nevysvětlitelný, se v lidové představivosti stal dějištěm tajemných událostí. K této myšlence o mohylovém násypu přivádějí dvě skutečnosti. Jednak to, že se mi při prohlídce terénu podařilo najít na jižním okraji násypu na rozoraném poli jeden větší a dva malé střepy v ruce robené slovanské keramiky, a dále pak určitá vnější podobnost s některými slovanskými mohylami na Gottwaldovsku

Pokud jde o střepy, všechny pocházejí asi z jedné nádoby, která byla střední velikosti, nezdobeného světlého hnědošedého povrchu s poněkud červenavým lomem. Nádoba byla vyrobena z jemné hlíny se značným množstvím přimísené drobné ostrohranné křemité drti. Střepy jsou na povrchu značně zvětřelé a nápadně upomínají na střepevý materiál, který byl v posledních letech získán ze slovanských mohyl u Slavičina /4 / a v Kostelci-Štípe /5 / na Gottwaldovsku. Střepy sice pocházejí z povrchového nálezu, ale jejich přítomnost na úpatí násypu není patrně náhodná, neboť nikde v okolí se neobjevily nejmenší stopy ani po starých rozoraných objektech, ani náznaky, že by se tam střepy dostaly nějakým způsobem druhotně.

Druhá okolnost, která dovozuje v této souvislosti uvažovat o mohyle slovanského původu je to, že s existencí podobných mohyl v této oblasti je třeba počítat, jak naznačují výsledky výzkumů, které provedlo gottwaldovské muzeum v letech 1964-1966 v lesích u obcí Lipová a Nevšová /okr. Gottwaldov /. V Lipové bylo zjištěno /6 /, že hlinitý násyp mohulé mohyly /delší osa 19 m, kratší 14 m, převýšení nad terénem 175 cm / obsahuje řadu malých jamek vyplněných tmavou hlínou s uhlíky, hrudkami přepálené hlíny a ojedinelými zcela drobnými úlomky spálených kostí, a že tyto jamky, které je možno interpretovat jako chudé jámové hroby, se nacházejí v různých úrovních a na různých místech mohylového násypu. Další podobné jamky byly zahloubeny do původního terénu pod násypem a v téže úrovni bylo dokonce i vlastní kremační místo, které se zachovalo v podobě jakéhosi žlabu ve tvaru lidského těla se silně propálenými hlinitými stěnami. Časové určení mohyly, v níž se nenašel ani jeden datovatelný předmět, umožnila hluboká jáma zcela jiného rázu než ostatní jamky, která byla zřejmě druhotně zapuštěna do vrcholu násypu, a která obsahovala střepy z keramiky druhé poloviny 11. stol. Jiná velká mohyla /kruhový půdorys o průměru 12 m, převýšení 100 cm / se nacházela v lesích u obce Nevšová a to v blízkosti dalších dvou menších mohyl /průměr 7 m, výška cca 50 cm /, z nichž jednu jsme rovněž prozkoumali. Také v ní se objevila malá oválná jáma vyplněná tmavší hlínou s uhlíky, hrudkami spálené hlíny a s úlomky docela spálených kostí, ale bez keramiky /7 /. Mohylový násyp byl v tomto případě sice bez dalších jamek, ale nálezová situace byla podobná jako v mohyle u Slavičina /8 /, kde se našly střepy materiálem zcela shodné se střepey nalezenými v Hustopečích. Zdá se tedy, že i v Hustopečích by mohlo jít o mohylu podobného typu a nelze vyloučit, že další podobný objekt se zachoval i nedaleko odtud, v lesích u obce Bouské /9 /.

P o z n á m k y :

- 1 Rybníkářství doložené v Hustopečích už v 17. stol. bylo sice později značně omezené, ale ve 30-tých letech minulého století byly tam kromě šesti menších ještě i tři velké rybníky /Wolný Ř., Die Markgrafschaft Mähren I, Brno 1835, 191 /, z nichž jeden obklopoval právě onu vyvýšeninu u nynějšího silničního násypu /Pivoda O., Hustopeče n.B. 1349-1952, Sborník měs- tečka vydaný k otevření nové devítileté školy, Val. Meziříčí 1952, 38-39/.
- 2 Pivoda O., op.c. 42-43.
- 3 Ústní sdělení O. Pivody.
- 4 Dohnal V., Slovanský mohylník u Slavičina, okr. Gottwaldov, Sborník II. Františku Vildomcovi k pětaosmdesátinám, AÚ ČSAV Brno 1963, 67-69.♦
- 5 Stuchlík S., Slovanské mohyly v Kostelci-Štípe /okr. Gottwaldov /, PV 1971, Brno 1972, 97.
- 6 Dohnal V., Nálezová zpráva č.j. 722/72 uložená v archivu AÚ Brno.
- 7 Týž, Nálezová zpráva č.j. 265/71 uložená v archivu AÚ Brno.
- 8 Srv. pozn. 4.
- 9 Týž, Mohyla u obce Rouské /okr. Přerov /, PV 1976, Brno 1977, v tisku.

Slawisches Hügelgrab in Hustopeče nad Bečvou / Bez. P ř e r o v /. Bei der Staatsstrasse von Hranice nach Val. Meziříčí erhebt sich in einem ebenen Feld ein Hügel /die längere Achse in N-S Richtung beträgt 34 m, die kürzere 25 m, die Überhöhung oberhalb des Terrains 2 m /, der mit alten Linden bewachsen ist. Am Fusse des Hügels fand man auf dem umgeackerten Feld zwei unverzierte verwitterte Scherben, die an das in den letzten Jahren aus slawischen Hügelgräbern in Ostmähren gewonnene Material erinnern /4-5 /. Auch die Grösse der Aufschüttung entspricht den slawischen Hügelgräbern /6-7 /, die in den letzten Jahren in der Umgebung von Gottwaldov untersucht wurden. Die Aufschüttung bei der Strasse hat eine erdige Oberfläche und ist an einer Stelle leicht durch einen seichten Graben beschädigt. Die Aufschüttung befindet sich an einer Stelle, wo noch im vorigen Jahrhundert ein grosser Teich war /1/, ober dessen Spiegel die Aufschüttung emporragte und eine kleine Insel bildete, von der in der lokalen Volkstradition erzählt wird.

DETERMINATION EINES SLAWISCHEN SKELETTES AUS HLUK

/Bez. Uherské Hradiště /

Robert S n á š i l , Slovákcké muzeum Uherské Hradiště

Im Jahre 1971 entdeckte man im Kataster von Hluk als Bestandteil eines mittelburgwallzeitlichen Gräberfeldes ein Skelettgrab mit Keramikausstattung /1 /. Im Jahre 1975 wurde der osteologische Fund anthropologisch bearbeitet : das Skelett gehörte einer 162,3 cm hohen Frau im Alter von ungefähr 30 Jahren /2 /.

A n m e r k u n g e n :

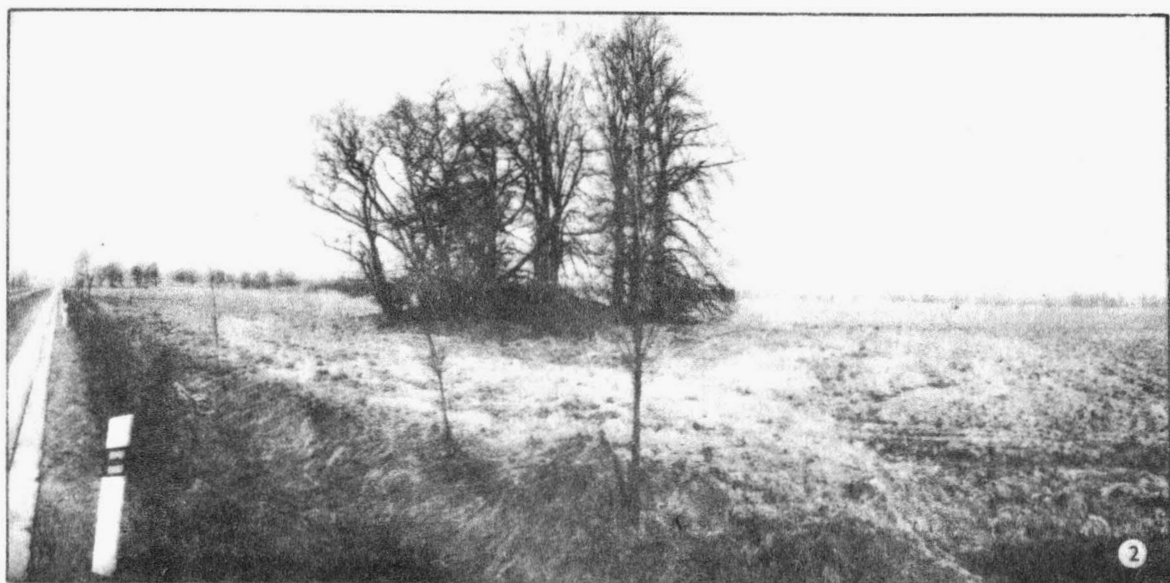
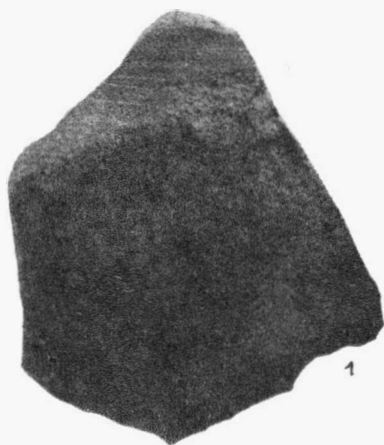
- 1 Snášil R., Slovanský kostrový hrob z Hluku, PV, 1971, 93-94.
- 2 Bestimmte RNDr. Jan Pavelčík, CSc.

Z Á C H R A N N Ý V Ý Z K U M V U H E R S K É M H R A D I Š T Ě S T A R É M M Ě Š T Ě

/okr. Uherské Hradiště /

Robert S n á š i l , Slovákcké muzeum Uherské Hradiště

Potřeba záchranného výzkumu v Uherském Hradišti-Starém Městě, v blízkosti Hřbitovní ulice /"Na kostelíku" / byla vyvolána plánovanou výstavbou bytových jednotek. Zájmová plocha o rozloze ca 1,5 ha se nachází v prostoru bývalých zahrad mezi ulicemi Hřbitovní /východní část /, Klukovou /jižní část /, Svatovítskou /severní část /. Západní okraj je dosud omezen oplocením zahrad domů

Tab. 17

Hustopeče nad Bečvou /okr. Přerov / . Mohyla u silnice Hranice-Valašské Meziříčí. 1 střep nalezený na úpatí mohyly; 2 pohled od severozápadu; 3 pohled od jihovýchodu. - Hügelgrab bei der Straße Hranice-Valašské Meziříčí. 1 Scherben auf der Hügelgrabsohle gefunden; 2 Ansicht von Nordwest; 3 Ansicht von Südost.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1976 .

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě : Bronzová přezka ze slovanského sídliště v Mutěnicích
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Guttwaldov, provoz 34 -
Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI-73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné